

Foreningen Historiske Planter

Nyhedsbrev nr. 3/2016 – juni 2016

Kære alle medlemmer,

Her bringes lidt nyheder fra vores forening og fra Middelalderhaven. Vi starter med at bringe kalenderen, noter gerne de interessante datoer i din egen kalender. Aftal med Inger Lise hvis du vil hjælpe til nogle af de 6 tirsdage og på sildemarkedet og æblets dag.

Kalender

14. marts kl. 10-12	Havelauget starter – alle mandage kl. 10-12
17. marts	Havelaug alle torsdage ml. 16-18
25-26 maj	Der laves botaniske lister med Anne M.
18. juni	Camøno-vandring i Middelalderhaven
20. juni kl. 15-17	Bestyrelsesmøde
6 tirsdage i Stege	28/6 – 2/8 ml. kl. 11-15
28. juni	1. tirsdag: LL
5. juli	2. tirsdag: ILH
12. juli	3. tirsdag: ILH
19. juli	4. tirsdag: LL
26. juli	5. tirsdag: ILH
2. august	6. tirsdag: LL
7. august	Sommertur til Esrum
August	50 års jubilarer fra skole på besøg?
15. august kl. 15	Bestyrelsesmøde
2.-3- sept.	Sildemarked i Stege
Sept.	Indsamling af frø
3. okt. kl. 15.30	Bestyrelsesmøde
11. okt. kl. 19	Jens Soelberg, Naturmedicinsk Museum - Folkebiblioteket
21. okt.	Æblets dag i Stege
7. nov. Kl. 19	Snapseurter v. Jens Kruse – Folkebiblioteket
14. nov. Kl. 15.30	Bestyrelsesmøde
Nov	Havelauget går i hi
9. jan. Kl. 15.30	Bestyrelsesmøde
Januar 2017	Studiekreds
Februar 2017	Beskæring af frugttræer
Marts 2017	Podning af æbletræer
Marts 2017	Middelalderhaven i Stege – foredrag
September 2017	Snapseplanter i Stege-Udby Skov

Middelalderhaven og havelauget

Hver uge sender Inger Lise en e-mail til de frivillige i havelauget, her oplistes de kommende opgaver og man bliver husket på stort og småt. Måske har man lovet at medbringe en plante, bage en kage eller medbringe noget grej. Herunder ser I mailen fra onsdag den 1. juni. I øjeblikket er der ca. 25 på listen og på en typisk uge lige her i foråret kommer der mellem 10-14 i haven og ca. 5 der bygger.

Kære alle

Håber vi ses i haven i morgen ml. 16-18.

Stien skal luges – det kræver nok et par folk og et par gange at nå den igennem. Ukrudtet plejer at være forholdsvis nemt at hive op. Vi kan desværre ikke bruge haveredskaber på stien, da den vil blive ødelagt på sigt.

Også udenfor plankeværket er der ukrudt, sådan går det når man holder ferie Anna !!!

Der bliver lidt plantearbejde, det anviser jeg når vi ses.

Mænnen har arbejdet på terrassen, så det bliver spændende at se hvor langt de er nået.

Det ser ud til at vores klatreroser og andre klatreplanter klarer sig fint, jeg bandt de forskellige planter op i Mandags.

Vi skal også kigge på kirkediget, der er tilkommet os nogle nye planter som der skal gøres plads til.

Gerda har sået både bønner og ærter, Kinner har lovet at tage pilegrene med til stativer så de kan komme i køkkenurte-bedet.

Eva fik plantet en del af vores egne baby-planter over i større pletter, spændende bliver det at se dem gro til.

William har fået sin læge-rabarber til snapsebedet, en lille klejn en så vi kommer nok til at vente et par sæsoner inden snapsen er klar.

Ulla, din ide med poser med urter til snapse-brygning faldt i god jord på bestyrelsesmødet, så det skal vi huske at samle ind til når frøene og planterne bliver aktuelle

Jeg holder ferie fra på Søndag 05juni og er tilbage Torsdag den 16juni – så I må love mig at holde haven fin, ellers får jeg ikke et roligt øjeblik.

Kh Inger Lise

Kom og se Middelalderhaven blomstrer!

Sidste forår kunne vi glæde os over bed nr. 1 med de lokale planter. Det blev meget kønt med kraftige planter og mange blomster. Dette forår kan vi glæde os over alle de bede der blev tilplantet i efteråret, fra nu og uger frem vil der være fine ting at studere.

Farveplanter. Der er 6 farveplanter og lidt plads endnu. Den store farve vajd er på sit højeste, men dens skulpter er også kønne hen på sommeren.

Snapseplanterne fylder 2 bede og her er meget at se. Den fine kvan bliver imponerende og vi har 2 arter af malurt, som jo er kendt fra Bjesken. Der står også mesterrod, blodrod og mange andre.

Middelalderroser og slyngplanter langs hegnet indeholder også dejlige planter. Roserne har fået lidt hønsemøg, som de eneste planter i haven.

Lægeurter står i 2 bede, der er jo mange forskellige. Vi har lige fra de beskedne urter hyrdetaske og vejbred til mere imponerende som filtbladet kongelys og læge stokrose.

Køkkenurterne kom lidt sent i gang, men så kan vi sikkert glæde os over dem langt hen på sommeren.

Krydderurterne står i år i det specielle bed, men planen er at der skal bygges en krydderurtespiral senere.

Kosmetikplanterne er også lige sat i jorden i maj måned, dette bed skal være lidt større til efteråret.

Maria står lidt alene nede ved Havnestræde, men er omgivet af sine blomster med farverne hvid, rød og blå. Liljekonvallen=Marias tårer er afblomstret, men snart kommer der andre.
Kirkediget er blevet flot, det indeholder planter, som kendes fra de mønske middelalderkirkediger.

Tag blot sommerens gæster med i Middelalderhaven.

Vore produkter

De fleste af jer ved, at vores forening ønsker at lave produkter af planterne. Vores kommende driftsbudget skal også hvile på salg, da vi ikke ønsker en fast entré til Middelalderhaven.

Inger Lise og Lais er optaget af hvordan og hvilke produkter vi kan fremstille i år. Se herunder:

Jeg blev lidt inspireret af Villiams foredrag i Lørdags, der er jo så mange ting som naturen kan bruges til og vil derfor opfordre alle til at komme med gode ideer som vi kan "producere" med salg for øje. På et tidspunkt skal vi jo kunne drifte haven uden at være afhængig af sponsorater og almisser. Vores formidlingsterrasse vil kunne bruges til mange af disse gøremål, tørreplads for krydderurter, udekøkken osv.

Jeg har selv gjort mig flg. tanker:

*Viol-sirup, Mælkebøttesirup, Håndcreme, fodcreme, fodbadesalt, krydderreddiker, snapse-urter med medfølgende opskrift, hyldeblomst-saft, Honning, Små pilestativer til planter, duftposer, krydderier/krydderi-blandinger, pestoer, Kryddersalt, lavendelsmåkager, ramsløg-smør m.m. – m.m. Der må være et væld af muligheder, sæt de små grå i gang og skriv til mig – alle ideer tages imod, det er dog ikke sikkert at vi kan sætte alt i gang. **Inger Lise***

Gaver til Middelalderhaven.

Mange er så venlige, at betænke vores projekt med gaver.

I opstarten bad vi om 'bedre brugte redskaber' og fik foræret en del redskaber til havelaugets flittige hænder.

Det er ikke alene et økonomisk spørgsmål, men helt i tråd med havens tanke, at bruge det, der alligevel bare står og fremfor at skulle finde penge til at dække nødvendige udgifter.

Vi har et indtryk af, at rigtig mange mennesker, ønsker Middelalderhaven det godt, og tillader os derfor, at komme med endnu flere gaveønsker:

*-Sjældne **historiske planter**, er altid velkomne. Vi mangler fx den ægte 'lægekulsukker' fra Møn)*

*-Vi søger **kaffeflødeflasker** (1,0 og 2,5 dl) til kryddersnaps og krydderreddike. Gerne med låg.*

*- Og vi søger **hænder**, der vil påtage sig at tørre nogle buketter **duftplanter** til os.*

1) Sjældne historiske planter:

Det er jo langt fra os alle, der kan afgøre, hvad af ukrudtet der er sjældent. Men har man en plante, der måske er noget, er man velkommen til at spørge.

2) små flasker. Nogen bruger kaffefløde fra små glasflasker, som de ikke nænner at smide ud og dem vil vi meget gerne arve, så den planlagte produktion af eddike og oljer kan få noget pæn emballage.

3) duftplanter. Vi vil gerne lave duftposer til badeværelser og klædeskabe og søger nogen, der vil hjælpe med at tørre et par buketter til os, og lover alle, der melder sig besked om, hvordan det lettest kan gøres. (Hvilke planter, hvorhenne, hvornår osv.) Skriv til havelauget eller formanden, som sætter dig på en liste! Gaver til haven kan sættes indenfor lågen, eller overlades til nogle af de frivillige, der bruger megen tid der. Vi kan godt lide gæster. **Lais**

Formidlingsterrassen

Vi har nået meget i maj måned. En tømrermester giver os råd og vejledning samt hjælp med konstruktionerne.

Desuden arbejder et byggehold på 5-7 mand blandt foreningens medlemmer. Vi bygger 2 gange om ugen og i maj nåede vi næsten at beklæde med alle kalmar-brædder. Men der er også sat spær og lægter, gravet ud og gjort klar til de pladser hvor man kan sidde og lytte til fortællinger om planterne. Det sidste der bliver lavet er sikkert udekøkkenet og havelaugets rum. Der er fortsat brug for arbejdskraft, hele juni og ind i juli måned, kontakt Jens hvis du vil være med. Næste store opgave bliver taget.

Ekstra betydning

Vi ansøgte LUP-midlerne om støtte til Formidlingsterrassen i oktober 2015, i disse ansøgninger kan man sætte værdien af eget arbejde med et antal timer x kroner. Det er derfor af ekstra betydning, at de frivillige nu bygger denne terrasse og så kan vi senere på året bruge vore arbejdstimer i regnskabet. Tak til jer.

Der var afsat en stor sum til lærkestammer, til afbarkede lærkestammer. Men her sparer vi. Disse sparede midler kommer foreningen til gode, da det jo er frivillig arbejdskraft der hentede stammerne i skoven og som I kan se bruges der mange timer hver uge på at afbarke lærkestammer. Tak til jer.

Hele vores virksomhed er jo bygget på frivillige og på haveglæde og respekt for planter og kulturhistorie, tak til jer alle for forårets store indsats.

LokalFordele

Og så til noget helt andet, Foreningen får nu en mulighed for at tjene lidt til kassen.

Kort fortalt v. Inger Lise

De 3 handelstandsforeninger (Stege, Vordingborg og Præstø) er gået sammen med Vordingborg kommune om et stort projekt som skal fremme lokalhandelen i de 3 byer, alle frygter jo butiksdøden og dermed kedeligere byer til følge.

Projektet hedder: Lokalfordele, og er et plastikkort som skal vises ved køb i de tilmeldte forretninger (pt 35 butikker i Stege har meldt sig) . En app på ens telefon kan gøre det samme som plastikkortet.

Det betyder at de kunder der tilmelder sig Lokalfordele (det er gratis) også skal vælge en klub/forening som de vil støtte (altså os vil jeg foreslå :o) Når kunden handler i en af de butikker som er med i projektet, udløses nogle bonuspoint som tilgår den valgte forening. Hvert bonuspoint er 33 ører, og pengene tilgår foreningen 4 gange om året.

Kunden selv får fordele ved at hvert køb udløser et lod, og dermed indgår i nogle lodtrækninger. Kunden vil også via vores forenings face-book side kunne læse hvilke særlige tilbud der er fra hver forretning, det er kun kunder med lokalfordels-kortet.

Projektet implementeres den 20juni, og jeg kan til den tid udstede kortene til jer – foreningen håber på 50 kort og ca. 10.000 kr. i støtte pr. år, og gerne flere, så hvis I kender nogen udenfor foreningen der kunne have glæde af kortet så bare sig til så fixer jeg det.

Kh Inger Lise

Til sidst:

De 6 tirsdage kan I købe frø og historiske planter i Middelalderhaven, måske også en ide til jeres sommergæster. Der er også plakat, små hefter oa.

Det går langsomt med skilteproduktion til vore planter, vi forsøger at finde en ny mulighed.

Har du læst om "Ugens plante", ellers er det hver fredag i Ugebladet for Møn.

Vi fik sat navne på æblesorterne ifm. Æblets dag, håber der er skilte til sensommeren.

Der er allerede sat 60 kalmarbrædder á 430 cm. på Formidlingsterrassen.

Tak for løgplanter, som dukkede op her sidst på foråret

Om os.

Foreningen Historiske Planter

Formand Lars J Larsen, Bøgebjergvej 18, 4791 Borre

ljl.gs@post.tele.dk

55 81 22 32

29 64 13 48

Foreningens CVR 35343237

Kasserer Jens Refstrup, Langgade 41, 4780 Stege

jensrefstrup@gmail.com

50 50 14 98

Havelauget v. Inger Lise Harpsøe: Bogholder.florainder@gmail.com

Konto i Møns Bank: 6140 4145668 og Swipp 50169607

Foreningens hjemmeside: <http://www.historiskeplanter.dk/>

Foreningens facebookside: <https://www.facebook.com/HistoriskePlanter>

Middelalderhavens hjemmeside: <http://www.middelalderhaven.dk/>